MIELIPIDE

Kuluttajan kannalta olisi tietysti mukava asua maassa, jossa olisi norjalainen palkkataso, bulgarialaiset hinnat, suomalainen sosiaaliturva ja monacolaiset verotuskäytännöt. **ANNAMARI TORTTILA LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Gm-viljelyssä ei ole kysymys vain biotekniikasta

Haluan kommentoida MT:n Vierasyliö-palstalla 23.2. julkaistua Petter Portinin kirjoitusta gm-viljelyn eduista.

Portinin kirjoituksessa tarjottiin gm-viljelyä jonkinlaisena taikakeinona viljelijöiden taloudellisen kannattavuuden parantamiseen. Siltä tämä viljelijästä kuulosti.

Petter Portin on kirjoituksessaan unohtanut muutaman erittäin merkittävän aspektin, kun keskustellaan gm-viljelystä. Yksi tärkeä näkökulma gm-viljelyyn on maanviljelijän itsemääräämisoikeuden katoaminen gm-viljelyn myötä.

Gm-siementen tuotannon keskittyminen kouralliselle monikansallisia suuryrityksiä ei voi olla hyväksi viljelijän itsemääräämisoikeudelle.
Tämän tajuaa jokainen.

Vuonna 2007 kylvetyistä gm-siemenistä 85 prosenttia kuului Monsantolle.

DuPont, Syngenta, Dow, Bayer ja BASF omistavat Monsanton kanssa yhdessä kaikki laajasti viljelyssä olevat gm-siemenet. Kuusikko hallitsee myös maailman maatalouskemikaalien markkinoita 76 prosentin omistuksella.

Ruuantuotannossa on kyse ihmiselle elintärkeän substanssin tuotannosta. Jos annamme tämän tuotannon isojen, kasvottomien monikansallisten firmojen käsiin, niin viljelijät joutuvat tulevaisuudessa ostamaan siemenensä joka vuosi näiltä firmoilta. Monsanton menestystarinoihin kuuluvat muun muassa DDT, Agent Orange sekä lukuisat kasvuhormonit.

Hassulta tuntuu, että viljelevät isoisämme olisivat taistelleet sata vuotta sitten Suomessa talonpoikien oikeuksista vain sen takia, että voimme nyt antaa määräämisvallan harmaille pukumiehille.

Laadukas ruoka kuuluu kaikille, ja yksikään yritys ei voi omistaa patentteja ruokaan. Näin kuitenkin tapahtuu, jos annamme edellä mainituille yrityksille mandaatin valmistaa ravintomme siemenet.

Gm-viljelyssä ei ole siis kysymys vain viljelijöiden suvereniteetin menetyksestä, vaan myös geopolitiikasta. Joka omistaa ruuan, omistaa vallankäytön avaimet. On myös outoa, että Petter Portin nostaa gm-viljelyn taloudellisen kannattavuuden näin kärkevästi esille, kun samaan aikaan monesta muusta mediasta tulvii tietoa Monsanton ja gm-viljelyn suurista ongelmista Amerikassa – puhumattakaan luomuviljelyn jatkuvasta kasvusta sekä tuottavuudesta niin kaupan kuin ammattiviljelijöiden keskuudessa.

Luomumarkkinat kasvavat perinteisiä elintarvikemarkkinoita nopeammin, keskimäärin 10 prosenttia vuodessa. Tämän luulisi motivoivan suomalaisia viljelijöitä keskittämään tarmonsa Suomen ylivoimaisesti suurimman kansainvälisen kilpailuvaltin kasvattamiseen, eli puhtaan ja turvallisen ruoan tuotantoon.

Meidän viljelijöiden tulisikin nyt kysyä, kenen haluamme päättävän tulevaisuudessa ammattikuntamme asioista: tiedemiesten vai maan kanssa käytännön työtä tekevien rautaisten ammattilaisten, suomalaisten viljelijöiden?

Henri Murto
ammattipuutarhuri, luomuviljelijä
Kangasala

Metsämaksu

Metsäteollisuus ei kanna huolta muusta kuin puun alehintojen pysymisestä. Ajavat metsämaksua jatkuvasti. **Ei nimimerkkiä**

Halpuuttaminen

Ajattelin boikotoida S-ryhmää pari kuukautta. Voi samalla vertailla hintoja ja ostaa lähiruokaa. **Ei nimimerkkiä**

SOK:n on nyt helppo sanoa, että ruoka kallista, kun maatalouskauppa on tanskalaisilla. **Entinen asiakas**

Konekauppa loppui nyt Agrimarketin kanssa. **Näin on**

Minulla ruokakauppa vaihtunut jo ajat sitten. **Tuottaja**

Heti alkoi näkyä maidon tuottajahinnan lasku. Tilityksen sijasta meijeri lähetti laskun. Otot suuremmat kuin maidonmyynti. Millähän pankille maksetaan? **Ei nimimerkkiä**

Aina puhutaan kaupan suuresta osuudesta. Ei kait kukaan kuvittele, että lehmät vietäisiin kylälle asiakkaiden lypsettäväksi tai possut teurastettavaksi. **Ei nimimerkkiä**

Huippu

Nyt löytyi mielisairauden huippu: Täydentävien ehtojen muistilista. Ja yleensäkin täydentävät ehdot. Tämmöisten tekijä oikeuteen. **Uhri**

Tarkkuutta termiin

Media pyrkii ikivanhan kotitarvekalastus-nimikkeen vaikenemaan kuoliaaksi. Vain harrastus (huuhaa) ja ammatti käyvät. **Omituista**

Laitumelle

Parsinavetan lehmät pääsevät laitumelle ympäri vuorokauden, eikä tarvitse kulkea omassa ulosteessaan ympäri vuoden niin, että sorkat pehmenevät. **Näin on**

Ei kukaan jaloittelua kiellä, mutta turha valittaa pihattojen ulkoilusta, jos omat lehmät joka päivä päästään kiinni. **Jaloittelua tai ei**

Hei haloo

Luomutuotteista ja puhtaista vesistä maksetaan tulevaisuudessa hyvin ja kysyntä kasvaa. Kuka vastaa haasteeseen? **Ei nimimerkkiä**

Samaa mieltä

MTK-SAK-MHY yhteen vaan. Olisi nopea maatalouden loppu, kun yhteinen tavoite. Loppuisi tämä kituminen ja ruoka halpenisi, eikö niin? **Turha toivo**

Sokeri

Tiesittekö, että sokerin lisäosa puolitetaan. Miinusta 6 500 euroa, kiitos. **Makeaa**

Kalastuslaki

Onko kalastuslailla vehkeily perustuslain mukaista? Luovuttaako Orpo seuraavaksi metsien puuston elykeskukselle, joka sitten ”pitää huolta” omaisuudestamme? **Ei nimimerkkiä**

Osuuskauppa on kestävän kehityksen vankistama

Osuuskauppaliike on tehnyt virkistävän talousavauksen tämän kansallisen lamaannuksen elvyttämiseksi alentamalla elintarvikkeiden hintoja. Kampanja johtaa todelliseen kilpailuun kolmen suuren kesken ja se on hyvä asia kuluttajan kannalta.

S-ryhmän mainos (6.3.15 MT) joka suututti tuottajat oli normaali mainosmiesten ehkä vähän yliampuvaa teatteria, ei sen perusteella kuitenkaan pidä kortteja leikellä.

Osuustoiminta-ajatus levisi Suomessa nopeasti 1900-luvun alussa. Siihen johti sen ajan kauppiaiden ylläpitämä mieletön hintataso. Aina löytyy kuitenkin vastavoima ja se löytyi osuuskauppa-aatteesta.

Koko valtakunnassa S-ryhmän nyt aloittama hintakampanja on muistutus siitä, että hintavakautta jatkuvasti ylläpitänyt aate ja toiminta on kestänyt jo sata vuotta.

Välillä siitä on jopa vitsailtu: ”Näin tekee osuuskauppaväki.”

Emme ole osuuskauppa-aatetta vuosien varrella erityisesti huomanneet arvostaa.

Mutta mikä muu aate on ollut näin kestävällä pohjalla yli sata vuotta? Nyt on aika onnitella.

Tämä ajankohtainen hintakampanja tulee oikeaan aikaan ja voidaan sanoa, että S-ryhmä omalta osaltaan ylläpitää hyvinvointia aikana jolloin eläkkeitä alennetaan ja taantumasta johtuen palkatkaan ei sanottavasti nouse.

Vähin äänin osuuskauppa näyttää käytännössä kestävän yhteiskuntavastuunsa.

Esko Järvenpää
Jämsä

JARKKO SIRKIÄ

”Älkää kuitenkaan päättäkö jäsenyyttänne, vaikka kortti olisikin jo leikattu, vaan kootkaa rivinne ja painukaa yhtiökokouksiin ottamaan S-ryhmä haltuunne”, kannustaa nimimerkkiÄllö mainos.

Kortti kahtia

Asiaton on S-ryhmän mainos, vaikka en tuottaja olekaan.

Älkää kuitenkaan päättäkö jäsenyyttänne, vaikka kortti olisikin jo leikattu, vaan kootkaa rivinne ja painukaa yhtiökokouksiin ottamaan S-ryhmä haltuunne.

Moni ei tule ajatelleeksi että jäsenyys on omistajuutta ja omistaja sanoo kuinka talossa toimitaan.

Professori, yrityshistorian tutkija Markku Kuisma ja yrittäjä, kolumnisti Pekka Seppänen toteavat tuoreessa kirjassaan ”Suomen pahimmat bisnesmokat: tarinoita huippujohtamisesta” että pahimpia bisnesmokaajia yhdistää, että omistajan ääni kuuluu vaimeampana kuin johtajan ääni.

Ällö mainos

Halventaako halpuuttaminen?

Muutamia viikkoja sitten S-ryhmä lanseerasi elintarvikemarkkinoille uuden termin. Halpuuttamisella tarkoitetaan useiden elintarvikkeiden pysyvää hinnanalennusta. Halpuuttaminen oli kuulemma mahdollista S-ryhmän kustannusten alennusten vuoksi.

Meidänkin tilalla arvattiin heti, mistä noita kustannuksia säästetään. Maksumiehen rooli on tullut tutuksi jo monellakin tapaa.

Me viljelijät maksellaan sujuvasti muita maita tiukempia normeja elintarviketuotantoketjussa.

Samoin lisääntyneen byrokratian aiheuttamat ylimääräiset toimistotyöt tehdään samaan vanhaan hintaan yötöinä.

Eikä aleneviin EU-tukiinkaan mistään mitään todellisia kompensaatioita ole tiedossa.

Muilla toimialoilla kustannusten nousu osataan siirtää markkinahintoihin. Me maajussit vaan yritämme tiristää lehmistä vähän lisää litroja ja tehdä itse vähän pidempää päivää.

Miksemme osaa pitää puoliamme markkinoilla? Miksi ruoan pitää olla halpaa? Miksi on kunniakkaampaa ostaa Reilun kaupan kolumbialaista kahvia? Eikö myös suomalaisen ruoan kaupassa pitäisi olla reilua? Eikö suomalainenkin viljelijä tarvitse työstään ja kuluistaan oikeudenmukaisen korvauksen?

Ei siinä montaa päivää tarvinnut varrota, kun meidän meijeri sitten ilmoitti maidon tuottajahinnan alennuksesta. Oliko se tarpeellista?

Markkinoilla on toki useampia tuottajaosuuskuntia ja kilpailu niiden välillä on kovaa. Mutta miksi myymme maitoamme alle tuotantokustannusten?

Suomi on korkean hintatason maa. Elintarvikkeet maksavat meillä enemmän kuin esimerkiksi Virossa. Jos vertaamme ruoan hintaa ja ostovoimaamme, ei ruoka enää olekaan niin kallista. Suhteessa muuhun hintatasoomme syömme halvempaa ruokaa moniin muihin EU-maihin verrattuna.

Kuluttajan kannalta olisi tietysti mukava asua maassa, jossa olisi norjalainen palkkataso, bulgarialaiset hinnat, suomalainen sosiaaliturva ja monacolaiset verotuskäytännöt.

Kaikkea ei vaan voi saada.

Annamari Torttila
Hämeenlinna

Toisen luokan asiakkaita?

S-ryhmän operaatio vähittäiskaupan hintojen ”halpuuttamiseksi” herättää paljon ajatuksia. Tärkein on: miksi maaseudulla syntynyt osuuskauppa-aate syrjii yhä voimakkaammin niitä asiakkaitaan, jotka asuvat kaukana suurista hypermarketeista?

S-ryhmä ei yrittänyt edes peitellä epäoikeudenmukaista hinnoitteluaan kertoessaan ”halpuuttamisesta”.

Miksi kummassa? Eivätkö Salesta ostoksensa tekevät ole S-ryhmän ajattelussa yhtä arvokkaita asiakkaita? Joutavatko maalaiset maksamaan enemmän?

S-ryhmän päätös on muodikasta mutta ajattelematonta keskittämispolitiikkaa.

Kansalaisia ajetaan suuriin keskuksiin, vaikkapa vain ruokaostoksille. Se on kansantaloudellista tuhlausta ja ympäristölle haitallisen yksityisautoilun tahallista lisäämistä. Samalla se kuihduttaa osuuskauppa-aatteen syntysijojen elinvoimaa.

On varmaa, että osuuskauppa pystyy halutessaan oikeudenmukaisempaankin hinnoitteluun.

Sen pitää olla sellaista, että maalainen ei koe kustantavansa Prisman asiakkaiden halvempia hintoja.

S-ryhmä on menestynyt viime vuosina ja vuosikymmeninä mainiosti. Onko menestys noussut päähän? Onko tullut vauhtisokeus? Nyt näyttää siltä, että markkinaosuutta haalitaan lisää ja lisää kaikin keinoin. Aate on muuttunut rahan kilinäksi.

Oma lukunsa tässä kehityksessä on, että kauppa käy kilpailuaan säälimättä alkutuottajan kustannuksella. Tämä on sikamaista. Maataloustuottajalla olisi nyt muitakin vastuksia kuin entinen pellervolainen osuustoiminta.

Miksi tällaista tapahtuu? Ovatko meitä ”asiakasomistajia” edustavat luottamushenkilömme vain kumileimasimia?

Tarvitaan uutta omistajien ryhtiliikettä.

Jukka Lehtimäki
kansanedustajaehdokas (kesk.)
Pukkila

Kirkniemessä kivihiili paketoidaan biopakettiin

Biotaloutta markkinoidaan voimakkaasti suomalaisen työllisyyden edistäjänä ja teollisuuden uutena menestystekijänä.

Biotaloudella tarkoitetaan taloutta, joka käyttää uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen.

Biotalouden avulla halutaan vähentää riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista, ehkäistä ekosysteemien köyhtymistä sekä luoda uutta talouskasvua ja uusia työpaikkoja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Metsäteollisuuden tavoitteena on biotalouden edistäminen. Samanaikaisesti metsäteollisuus investoi voimallisesti fossiilisten polttoaineiden käyttöön.

Lohjan Kirkniemessä sijaitseva Sappin paperitehdas on investoinut 60 miljoonaa euroa voimalaitokseen, jonka energianlähteenä 80-prosenttisesti on kivihiili.

Kivihiilen poltosta syntyvät hiilidioksidipäästöt ovat noin 140 000 hiilidioksiditonnia vuodessa.

Investointia perustellaan tehtaan energiatarpeella ja työllisyyden edistämisellä. Kuitenkin teollisuuden energiantarpeen kattaminen olisi täysin mahdollista myös uusiutuvien energialähteiden avulla.

Lohjalla on viime vuosina investoitu biovoimalaan, jonka avulla hiilidioksidipäästöjä on saatu laskettua 40 000 tonnia vuodessa.

Nyt Kirkniemessä tehtävä fossiilisen energianlähteiden käytön lisääminen ei ole kestävän biotalouden periaatteiden mukaista.

Päinvastoin, sijoittaminen fossiilisiin energianlähteisiin vesittää paitsi paikallisesti tehdyn työn hiilidioksidipäästöjen hillitsemiseksi myös koko biotalouden perusperiaatteen.

Anniina Kostilainen
metsänhoitaja
eduskuntavaaliehdokas (vihr.)
Vantaa

Paula Nordström
kaupunginvaltuutettu
eduskuntavaaliehdokas (vihr.)
Lohja

VIERASKOLUMNI

Onko luomu luomua?

Terveisiä Kaliforniasta. Olimme siellä päin perhelomalla, ja samalla tutustuimme paikalliseen luomutuotantoon ja orgaanisiin lannoitteisiin Montereyn klassisessa EcoFarm-luomukonferenssissa. Jos tässä nyt voi luomusta puhua. Organic on termi, jota pitäisi käyttää, sillä homma on aika toisennäköistä kuin täällä koti-Suomessa.

Kyseinen tuotantosuunta on isoa liiketoimintaa omine sääntöineen, jotka sopivat myös isoon tukku- ja vähittäiskauppaan. Tukku antaa tarkat määräykset, millaista tavaraa orgaanisten viljelijöiden tulee toimittaa. Jos tuote ei sovi standardiin, se menee toisarvoiseen käyttöön. Esimerkiksi isot marjat myydään Driscollin paketeissa, pienet marjat menevät hilloiksi.

Orgaaniset viljelijät todella pystyvät tuottamaan täsmälleen halutun näköistä tavaraa riittäviä määriä, jotta tuotannosta saadaan riittävän suurta kelpaamaan koko elintarvikeketjulle. On selvää, että metodien pitää olla varsin samanlaisia kuin konventionaalisessa viljelyssä, ja niin ne ovatkin. Konventionaaliset viljelijät hyödynsivät orgaanisia kehitelmiä ja päinvastoin.

Sama kaveri saattoi viljellä molemmilla tavoilla ja päästä jokseenkin samaan taloudelliseen tulokseen. Orgaaniset sadot ovat vain hieman pienempiä kuin konventionaaliset, mutta niistä saa yleensä hieman parempaa hintaa. Yhdysvalloissa tukia ei juuri jaeta kuin suurelle viidelle: vehnälle, maissille, puuvillalle, soijalle ja riisille. Muun viljelyn on pärjättävä omillaan, mikä helpottaa vertailua. Pienemmät sadot orgaanisessa viljelyssä johtuivat ymmärtääkseni torjunta-aineiden käytöstä tai käyttämättömyydestä, joten hintaero on perusteltu.

Miksi sitten metodit ja tulokset ovat niin samankaltaisia? Syitä näyttää olevan kaksi. Ensinnäkin orgaaninen viljely vähitellen parantaa maan laatua ja siten satoa. Toisekseen – ja tässä on mielestäni suurin ero täkäläiseen luomuun – Yhdysvalloissa orgaanisilla viljelijöillä on käytettävissään viljalti erilaisia hyvinkin täsmällisiä lannoitteita, joita käyttäessään tuottaja tietää mitä maahan laittaa ja mitä sieltä saa. Maassa on jo pitkään kehitetty orgaanisia lannoitteita monista erilaista orgaanisista raaka-aineista.

Kuulemma vasta aivan viime aikoina on paheneva trendi ollut myös asiaa syvällisemmin ymmärtämättömät ympäristövouhottajat, ”damned environmentalists”, kuten eräs luomuihminen totesi. Nämä vouhottajat yrittävät kieltää milloin minkäkin menetelmän luonnonvastaisena. Suomalaisellekin ympäristöihmiselle tämä on tuttu ilmiö: pyrkimykset entistä säädellympään ympäristöystävällisyyteen aiheuttavat joskus sen, että kielletään vahingossa se luonnon kannalta järkevin ratkaisu ja saadaan aikaan loppulaskussa ympäristöä enemmän kuormittava teko.

Tästä keskusteltiin innokkaasti, ja osittain siihen liittyen kysyttiin, että mitä orgaaninen viljely oikeastaan on, kun merkittävä tuotantopanos eli lannoitteet ovat suurelta osin konventionaalisen ruoantuotannon sivuvirtoja eli useimmiten jätteitä.

Asiasta voi olla montaa mieltä ja tuleekin olla. Suomessa asia ei ole noin kärjistynyt, täällä kun luomutiloilla on usein karjaa ja siten lantaa lannoitteeksi, mutta ongelma on toki piilevänä Suomessakin. Itse olen sitä mieltä, että yksi orgaanisen viljelyn parhaita puolia on käyttää jätteet, jotka muuten olisivat tuhoamassa ympäristöä.

On toki aika pöyristyttävää, että pitää olla erillinen viljelytapa tämän ongelman hoitamiseksi.

Pitäisikin määrittää käsitteet tarkemmin ja ottaa Suomessakin käyttöön Yhdysvaltojen orgaanista viljelyä muistuttava myrkytön kiertomaatalous, jossa paino on kestävän maatalouden kehittämisessä ja aidon ravinnekierron aikaansaamisessa.

ILKKA HERLIN on filosofian tohtori ja Elävä Itämeri -säätiön hallituksen puheenjohtaja.
ilkka.herlin@cargotec.com

VERKOSSA SANOTTUA

Tapaamme myös täällä facebook

14 569 TYKKÄÄ

www.maaseuduntulevaisuus.fi

Meijerikiista virisi verkossa

Maito roiskuu MT:n facebookissa, kun kävijät kommentoivat lehdessä maanantaina 9.3. julkaistua mielipidekirjoitusta On vaikea ymmärtää Valio-leirin hajottajia.

Kommenteissa kiitetään Valiota suomalaisen meijeriteollisuuden edelläkävijäksi tai syytetään monopolista, joka happamoittaa koko maitomarkkinat.

Juha Sajomaa on samaa mieltä lukijakirjoituksen allekirjoittaneiden kanssa: ”On pitkälti Valion ansiota, että Suomessa yleensä maitoa vielä tuotetaan. Kun käräjöinti vahingonkorvauksista viisi kertaa suuremman yrityksen puolesta alkaa, lupaan (Arla) ostaa Kiskolalle ja Kilpeläiselle hameen.”

Tero Lahti jatkaa: ”Jokaisen pitäisi huomioida, ettei tämän hetkisessä kauppatilanteessa olisi mahdollisuutta pärjätä ilman suurempaa toimijaa. Kauppa juoksuttaa pienet meijerit kyykkyyn alta aikayksikön ilman tasavahvaa kilpakumppania.”

Toivo Miettinen on eri mieltä: ”Tosiasiana pysyy, että Valio on lakkauttanut Suomessa paljon pieniä paikallismeijereitä, pitkälti nimenomaan Arlan ansiota on sen sijaan, että niitä ylipäätään vielä on olemassa.”

Ilpo Junkkarisen mukaan suomalaisille tuottajille on ollut siunaukseksi, ettei Valio ole fuusioitunut Arlaan. ”Millainen on tilanne ja tilityshinta Ruotsissa, ovatko tyytyväisempiä.”

Auli Junikka muistuttaa: ”Suomen kaupoissa myytävä Arlan maito on joutsenlipullista ja tulee suomalaisilta maatiloilta, missä se tuotetaan samoin säädöksin kuin Valion maito.”

”Me vaihdoimme pois Valiolta viime syksynä ja ainakin vielä olemme päätökseemme erittäin tyytyväisiä. Niinhän se muuallakin yritysmaailmassa menee, että sille myydään, joka parhaiten maksaa.”

MTK:n halpuutuskiukku saa kritiikkiä

Fb:ssä kommentteja keräsi uutinen S-ryhmän halpuutus lisäsi kotimaisen ruuan osuutta.

Moni kommentoija ihmetteli MTK:n toimia. Muutamissa kommenteissa ihmeteltiin, miksi ruoka-ale ei näy maaseudun kaupoissa.

Muun muassa **Petri Ruotsalainen** kirjoittaa: ”MTK toimii liian helsinkilähtöisesti ja sortuu propagandoimaan. Meillä maitopitäjissä mitään ruoka-alennuksia ei ole juuri nähty. Maitokauppaan kuskataan Valion tuotteita toiselta puolelta maata.”

Pekka Hämäläinen haluaa tietää, oliko S-ryhmän syy, kun Valio laski maidon tuottajahintoja.

”Toinen mikä ihmetyttää, että MTK:n syyttävä sormi osoittaa ainoastaan S-ryhmää kohti. Toinen iso kaupparyhmä aloitti tuotteidensa hintojen alentamisen jo viime vuoden puolella ja jatkoi sitä vielä tänä vuonna. Ei tähän asiaan ole MTK ottanut mitään kantaa.”

MAIJA ALA-SIURUA

Lisää maito- ja meijeriasiaa sivulla 8.